

РЕШЕНИЕ

№ 122

гр. Велико Търново, 01.10.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВЕЛИКО ТЪРНОВО, ВТОРИ ГРАЖДАНСКИ И
ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ** в публично заседание на четиринадесети септември,
през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: ХРИСТИНА ДАСКАЛОВА

Членове: ЕМАНУИЛ ЕРЕМИЕВ
ИСКРА ПЕНЧЕВА

при участието на секретаря ГАЛЯ М. РОМАНОВА
като разгледа докладваното от ИСКРА ПЕНЧЕВА Въззивно гражданско дело
№ 20214000500261 по описа за 2021 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по депозирани въззивна жалби от Н. ЗДР. ЦВ. и Дирекция „Комуникационни и информационни системи“ – МВР – гр.София срещу Решение № 260027/ 04.03.2021 г. по Гр.д. № 396/ 2020 г. по описа на ОС – Габрово, с което съдът е осъдил Дирекция „Комуникационни и информационни системи“ – МВР да заплати на Ц. сумата 10 000 лв. – обезщетение за неимуществени вреди на основание чл.78 ЗДСл., ведно със законната лихва от 24.07.2020 г. до окончателното изплащане, и сумата 2741.66 лв. – лихва на основание чл.86 ЗЗД от 10.11.2017 г. до 23.07.2020 г., като е отхвърлил исковата претенция за главницата за разликата над 10 000 лв. до пълния претендиран размер от 35 000 лв. и за лихвата – за разликата над 2741.66 лв. до пълния претендиран размер от 9586.11 лв.

Жалбоподателят Н. ЗДР. ЦВ. обжалва решението в частта, с която исковете му са отхвърлени до пълния претендиран размер обезщетение и лихва за забава. Счита съдебния акт в тази му част за неправилен и незаконосъобразен. Съдът не направил коректна и пълна преценка на доказателствата, не обсъдил задълбочено наведените аргументи и по този начин допуснал страните да бъдат поставени в неравностойно положение, с което нарушил чл.9 ГПК. При определяне размера на обезщетението съдът не отчел естеството на полученото от ищеца травматично увреждане – че същото

е с траен и необратим характер, със сериозно ограничение на движението на десния му горен крайник за цял живот и лоша прогноза за в бъдеще; пренебрегнал определената от ТЕЛК степен на инвалидност, negliжирал настъпилите за ищеца проблеми в личен и професионален аспект. Излага подробни съображения в подкрепа на становището си, че съдът не е ценил всички факти, относими към определянето на справедлив размер на обезщетението в конкретния казус. Моли решението в обжалваната му част да бъде отменено и съдът да уважи исковата му претенция за главница и лихва в пълния претендиран размер. Претендира присъждането на разноски по делото.

Жалбоподателят Дирекция „Комуникационни и информационни системи“ – МВР – гр.София обжалва решението в осъдителната му част. Заема становище, че съдът необосновано и неправилно приел, че не е налице хипотезата на чл.79 ЗДСл., обуславяща намаляване отговорността на работодателя за вреди, защото събраните по делото доказателства установявали, че причината за падането на ищеца била предприемането на работата в отсъствие на колега, който да го подпомага, моментната загуба на концентрация и липсата на дължимото внимание. Ищецът не положил дължимата грижа при изпълнение на рискова дейност, която извършвал многократно, познавал добре и за която бил инструктиран периодично. Счита, че присъденото обезщетение не съответства на законовия критерий за справедливост – размерът на обезщетението бил завишен с оглед получената травма, която не се квалифицирала с особена тежест, като ограниченията в движението са резултат от неправилно зарастване на костта и отговорността за това не следва да се носи от работодателя. Не били отчетени и общественно-икономическите условия към момента на трудовата злополука, относими към определянето на размера. Моли решението в обжалваната му част да бъде отменено и да бъде постановено друго, с което искът да бъде изцяло отхвърлен или да се намали размера на присъденото обезщетение. Претендира разноски и юрисконсултско възнаграждение.

В срока по чл.263 ал.1 ГПК Дирекция „Комуникационни и информационни системи“ – МВР е подала отговор на въззивната жалба на ищеца, в който заема становище за неоснователност на релевираните от жалбоподателя оплаквания по съображения, идентични на изложените в собствената му въззивна жалба и моли същата да бъде оставена без уважение.

Въззивните жалби са подадени в срока по чл.259 ал.1 ГПК, от легитимирани страни, против обжалваем съдебен акт, отговарят на изискванията за редовност на процесуалния закон по чл.261 ГПК, поради което са процесуално допустими и следва да се разгледат по същество. В изпълнение на задълженията си по чл.269 от ГПК въззивният съд извърши служебна проверка относно валидността на обжалваното решение и допустимостта му в обжалваните части и намира, че съдебният акт не страда

от пороци, водещи до неговата нищожност – постановен е от законен състав, в пределите на правораздавателната власт на съда, изготвен е в писмена форма, подписан е и е разбираем. Не са налице и процесуални нарушения, обуславящи неговата недопустимост.

Съдът, като взе предвид оплакванията на страните и събраните по делото доказателства, в съответствие с предметните предели на въззивното производство, очертани с жалбите, намира следното:

По делото е безспорно, че на 10.11.2017 г. по време на работа, при пробиване на бетонен трегер за създаване точка на достъп до МПД, ищецът Ц. на длъжност „старши експерт“ в сектор КИС „Габрово“ към отдел „Териториални КИС – Север“ при ответната дирекция, паднал от двураменната дървена стълба, на която се бил качил за извършване на дейността, и получил травматично увреждане. Злополуката е призната за трудова с влязло в сила разпореждане на ТП на НОИ. Свидетелските показания установяват, че възложената работа по окабеляване, при която настъпила злополуката, не била специфична, а обичайна, предвидена в длъжностната характеристика на ищеца и извършвана от него средно веднъж месечно. Пряк очевидец на случилото се не е имало. Видно от показанията на св. Т. Т., първоначално свидетелят бил на стълбата и извършвал пробиването, но го заболяла ръката и слязъл, след което на стълбата се качил ищецът. Св. Т. тръгнал да изнесе якето му извън прашното помещение и когато излязъл, чул шума от падането на Ц.. Свидателят сочи, че стълбата била двураменна, стабилно поставена и не се налагало някой да я държи, като при извършване на работата от него, също никой не я е държал. Св. Ангелов – пряк ръководител на ищеца – също посочва, че не е задължително при извършването на този вид дейност да има двама служители. И двамата свидетели сочат, че ищецът не работел рисково и без да обмисли нещата. От приетата като доказателство книга за инструктаж се установява, че на служителите е провеждан редовно периодичен и извънреден инструктаж, последният такъв преди инцидента е бил на 02.10.2017 г. Приложена е Инstrukция за безопасна работа с преносими стълби, в която се съдържат множество изисквания и са дадени предписания и указания до ползващите различни видове стълби, включително как трябва да процедират при изкачване/ слизане по стълба и при работа върху нея: лицето да е обърнато с лице към стълбата; да е с незаети ръце; да използва двете си ръце, като се държи за стъпалата; във всеки момент да се държи с една ръка за стълбата; да не се наклонява по начин, който би довел до обръщане на стълбата; да не заема положение, което извежда стълбата от равновесие; да не стъпва върху най-горните стъпала на двураменна стълба; да не застава на един крак, като другият виси встрани или е стъпил върху друг предмет; да не слага и оставя върху стъпалата инструменти или материали.

След инцидента ищецът бил откаран в лечебно заведение в гр. Габрово, където му била поставена диагноза „фрактура на долния край на лъчевата кост на дясната ръка“ и ръката му била имобилизирана с гипсова лонгета. Поставената лонгета след няколко дни била свалена поради силно изразен оток на меките тъкани в зоната на счупване, като след спадане на отока отново била поставена за срок от 40 дни. След снемането на гипса, на 28.12.2017 г. лекар физиотерапевт е констатирал оток на китката и затруднени движения в китката и пръстите на ръката, при което му е назначил рехабилитационни процедури. До края на м.03.2018 г. ищецът е провеждал редовно физиотерапия и рехабилитация за възстановяване обема на движение в гривнената става и преодоляване на болковия синдром, което се установява от приложените медицински документи. С ЕР на ТЕЛК от 21.11.2019 г. му е призната 40 % намалена трудоспособност за срок от 1 г.

По делото е приета съдебно-медицинска експертиза, вещото лице по която дава заключение, че вследствие на претърпяното многофрагментно разместено вътреставно счупване на лъчевата кост на дясната ръка в зоната на гривнената става три месеца след инцидента ищецът не можел да се обслужва самостоятелно поради затруднени и силно болезнени движения в китката на дясната ръка, като към датата на прегледа от вещото лице – 16.06.2020 г. – продължава да има болки при по-интензивно физическо натоварване. Експертът е установил лека деформация в областта на дясната гривнена зона, ограничения на движенията на дясната длан – около 45 градуса надолу при норма 90, около 10 градуса обратно движение при норма 80, около 10 градуса при улнарно отвеждане при норма 40 и почти липсващо радиално отвеждане, невъзможност за извършване на свободно въртливо движение на дясната предмишница около оста ѝ. Сочи, че ограниченията не се дължат на болка, а поради порочно положение на ставните повърхности вследствие неправилно зарастване на костните фрагменти. Излага, че при ищеца е налице най-често срещаното усложнение в резултат на подобно счупване – Зюдекова костна атрофия – остеопороза, която не е свързана с неправилно зарастване на костта, а се дължи на нарушението в кръвоснабдяването и инервацията на костта. Във връзка с бъдещото възстановяване на функциите на крайника дава заключение на базата на практическия опит, че обемът на движението няма да може да се подобри повече, след като не е настъпило подобрене през изминалия повече от 3-годишен период от настъпване на травмата. Въпреки това се препоръчва провеждането на физиотерапия за известно възстановяване на обема на движенията.

От показанията на съпругата на ищеца се установява, че инцидентът много го променил, депресирал го и го притеснил, допитвал се до много лекари, дори в Турция, но всички му обяснявали, че ръката му ще си остане така и няма какво да се направи. Тя и св. Драшков излагат, че хобито му било тенисът на маса, практикувал редовно и участвал в много любителски състезания, но сега вече ходел само от време на време и

се опитвал да играе с лявата ръка, защото с дясната не му се получавало. Колегите на ищеца имат наблюдения, че след връщането му на работа и особено след проведените няколко месеца по-късно консултации, ищецът се променил, станал по-затворен, справял се с работата си без да се оплаква, като ръководителят му по своя преценка вече не му възлагал работа с качване по стълби и пробиване за окабеляване.

Същата фактическа обстановка е възприета от първоинстанционния съд, който въз основа на нея е стигнал до правния извод, че на основание чл.78 ал.1 ЗДСл. следва да бъде ангажирана отговорността на ответната администрация – работодател на ищеца за репарирание на причинените на последния неимуществени вреди, като не са налице предвидените в закона хипотези за изключване /чл.79 ал.1 ЗДСл./ или намаляване /чл.79 ал.2 ЗДСл./ на отговорността му. На основание чл.272 ГПК съдът в настоящия му състав препраща към изложените в тази насока мотиви.

Безспорно се доказва осъществяването на фактическия състав на чл.78 ал.1 ЗДС – наличие на служебно правоотношение между ищеца и Дирекция „Комуникационни и информационни системи“ – МВР – гр.София, претърпяна от ищеца злополука, призната за трудова по надлежния ред, и причинени в пряка причинно-следствена връзка със злополуката травматични увреждания, които са довели до временна неработоспособност и инвалидност на ищеца. Възражението на работодателя, че ищецът е действал умишлено при условията на евентуален умисъл, е неоснователно. Умисъл за причиняване на увреждането е налице, когато има интелектуалното и волево съдържание, определено в чл.11 от НК – увреденият е съзнавал опасността на деянието, предвиждал е конкретните последици от него и е искал /при прекия умисъл/ или допускал /при евентуалния умисъл/ настъпването им, като поначало в гражданското право формите на умисъла са без значение. В хипотезата на чл.78 ал.1 ЗДСл. умисъл следва да е налице от една страна за нарушаване на правилата за безопасно извършване на трудовата дейност, а от друга – за реализиране на самото увреждане. В случая гласните доказателствата установяват, че ищецът изобщо не е допуснал нарушение на установените правила за безопасна работа с преносими стълби, за да се обсъжда наличието на умисъл. Работодателят не е ангажирал доказателства в подкрепа на твърденията си за обратното, а напротив – представената от него Инструкция опровергава тезата му, че ищецът е бил задължен да работи, качен на стълба, само в присъствието на друг негов колега. В този вътрешен акт не фигурира подобно изискване, като и колегата на ищеца, който е работил по същия начин непосредствено преди инцидента, и прекият им ръководител сочат, че не е необходимо стълбата да се придържа от друго лице. Действия на ищеца в нарушение на Инструкцията не се сочат от ответника. Неоснователно е и възражението за осъществяване на хипотезата на чл.79 ал.2 ЗДСл. – за допринасяне от страна на пострадалия за настъпване на трудовата злополука поради допусната от него груба

небрежност. Съдебната практика приема, че работникът или служителът действа при груба небрежност, когато не е положил грижа, каквато и най-небрежният не би положил при същите обстоятелства, когато липсва елементарно старание и внимание и са пренебрегнати основни технологични правила и мерки за безопасност. Подобно поведение на Ц. не е доказано по делото, поради което не са налице предпоставките за намаляване на отговорността на Дирекцията.

По отношение справедливия размер на дължимото обезщетение изводите на настоящата инстанция не съвпадат с тези на първоинстанционния съд. ВТАС счита, че присъденият размер е занижен при отчитане тежестта на полученото травматично увреждане и настъпилите усложнения, интензивността и продължителността на търпените болки и страдания, степента на възстановяване с оглед актуалното състояние на увредения крайник с ограниченията в движението му и прогнозата за бъдеще, търпените в ежедневието затруднения. При този извод, въззивната жалба на работодателя се явява неоснователна. Ищецът към датата на трудовата злополука е на 44 г. – в активна трудоспособна възраст, като му предстоят повече от 20 г. трудов стаж. Травмата е засегнала доминантната му ръка, като въпреки проведеното лечение и продължителни рехабилитационни и физиотерапевтични процедури обемът на движенията в китката не е възстановен и ограничението е значително включително в хватателната способност, настъпили са и типични за подобна травма усложнения, които влошават здравния статус на пострадалия. Състоянието създава затруднения на ищеца освен при извършване на трудова дейност и при ежедневието му самообслужване, като го е лишило и от възможността да се занимава с хобито си. Увреждането се сочи да има траен, необратим характер, доколкото възстановяване не е налице след изминал период от близо 4 години, а вещото лице дава заключение, че възстановяването е възможно в ранната фаза на развитие на заболяването и при ищеца трябва да се счита за приключило. Същевременно на ищеца не е извършвана оперативна интервенция, свързана с допълнителни болки и страдания, лечението е протекло в обичайния период и болковият синдром е отшумял за около 3 месеца, след което ищецът изпитва болки само при по-сериозни физически натоварвания. Не е накърнена и възможността му за професионална реализация, тъй като се установи, че той продължава да работи на същата длъжност, независимо че е видът на възлаганата му работа е по-стеснен от преди. При съвкупната преценка на тези факти съдът намира, че обезщетение в размер на 25 000 лв. съответства на реално претърпените от ищцата вреди и в този смисъл удовлетворява изискването на чл.52 ЗЗД за справедливост при възмездяването им. При определяне на размера му съдът отчита и икономическите условия към датата на настъпване на трудовата злополука, към който момент минималната заплата за страната е 460 лв., а средната – 1095 лв. Решението на ОС – Габрово следва да бъде отменено в частта, с която искът на Ц. за обезщетение за неимуществени вреди е отхвърлен за разликата над 10 000 лв. до 25 000 лв., като на

ищеца бъде присъдена допълнително тази разлика в размер на 15 000 лв. ведно със законната лихва от 24.07.2020 г. до окончателното изплащане.

Дължимата лихва върху обезщетение от 25 000 лв. за периода от 10.11.2017 г. до 23.07.2020 г. възлиза на 6854.16 лв., изчислена чрез онлайн калкулатор за законна лихва. Решението на ОС – Габрово следва да бъде отменено в частта, с която е отхвърлена претенцията за лихва за разликата над 2741.66 лв. до 6854.16 лв., като на ищеца бъде присъдена допълнително тази разлика в размер на 4112.50 лв.

По разноските: Решението на ОС – Габрово следва да се отмени в частта за разноските, които страните са осъдени да заплатят една на друга съобразно уважената, съотв. отхвърлената част от исковете. При този изход на въззивното производство на Ц. следва да бъдат присъдени разноси, съразмерно на уважената част от иска му, респ. жалбата му – 1071 лв. пред ОС – Габрово и 900 лв. пред ВТАС – общо сумата 1971 лв. От Дирекция „Комуникационни и информационни системи“ не са направени разноси пред ОС и не следва да се присъждат направените разноси по въззивната им жалба, която е приета за неоснователна. Предвид отхвърлената част от иска, съотв. от въззивната жалба на Дирекцията следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение за двете инстанции, което съдът определя в размер на 100 лв. След извършване на компенсация с насрещно дължимите разноси, следва да бъде осъдена Дирекцията да заплати на Ц. сумата 1871 лв. Дирекцията следва да бъде осъдена да заплати в полза на бюджета на съдебната власт допълнителна държавна такса върху уважения иск в размер на 600 лв.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 260027/ 04.03.2021 г. по Гр.д. № 396/ 2020 г. по описа на ОС – Габрово **в частта**, с която са отхвърлени предявеният от Н. ЗДР. ЦВ. против Дирекция „Комуникационни и информационни системи“ – МВР – гр.София иск за обезщетение за неимуществени вреди на основание чл.78 ЗДСл. за разликата над 10 000 лв. до 25 000 лв., ведно със законната лихва от 24.07.2020 г. до окончателното изплащане и иск за мораторна лихва върху обезщетението на основание чл.86 ЗЗД за периода от 10.11.2017 г. до 23.07.2020 г. за разликата над 2741.66 лв. до 6854.16 лв., както **и в частта за разноските**, които страните са осъдени да заплатят една на друга съобразно уважената, съотв. отхвърлената част от исковете, вместо което **ПОСТАНОВИ:**

ОСЪЖДА Дирекция „Комуникационни и информационни системи“ – МВР – гр.София, БУЛСТАТ 129010698, да заплати на Н. ЗДР. ЦВ. с ЕГН ***** от гр.

Габрово, *****, разликата над 10 000 лв. до 25 000 лв. – **още 15 000 /петнадесет хиляди/ лв.** – обезщетение за претърпени неимуществени вреди от трудова злополука, претърпяна на 10.11.2017 г. в гр. Севлиево, ведно със законната лихва от 24.07.2020 г. до окончателното изплащане, както и разликата над 2741.66 лв. до 6854.16 лв. – **още 4112.50 лв./четири хиляди сто и дванадесет лв. и 50 ст./** – мораторна лихва върху обезщетението за периода от 10.11.2017 г. до 23.07.2020 г., както и сумата **1871 /хиляда осемстотин седемдесет и един/ лв.** – направени за двете инстанции разноски съразмерно на уважената част от иска.

ОСЪЖДА Дирекция „Комуникационни и информационни системи“ – МВР – гр.София, БУЛСТАТ 129010698, да заплати в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на ВТАС допълнителна държавна такса върху уважения иск в размер на **600 /шестстотин/ лв.**

ПОТВЪРЖДАВА решението в останалата обжалвана част.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок, считано от връчване на препис от него на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____